

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ 4/6/2024

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ:

A1.

1. Σ (“ἵνα μὴ κατὰ πόλεις μηδὲ δήμους οἰκῶμεν ἰδίους ἕκαστοι διωρισμένοι δικαίοις”)
2. Σ (ὥσπερ ἀγέλης συννόμου νόμῳ κοινῶ συντρεφομένης)
3. Λ (Οὐ γάρ, ὡς Ἀριστοτέλης συνεβούλευεν αὐτῶ,)
4. Σ (οὐς τῶ λόγῳ μὴ συνῆγε τοῖς ὅπλοις βιαζόμενος)
5. Λ (προσέταξεν ἡγεῖσθαι πάντας ἄλλοφύλους δὲ τοὺς πονηροὺς)

B1.

Ο Πλούταρχος στο απόσπασμα αποδίδει χαρακτηριστικά στον Αλέξανδρο τα οποία ενσαρκώνουν τις αντιλήψεις του μακεδόνα βασιλιά για τον κόσμο. Ο Αλέξανδρος χαρακτηρίζεται από τον Πλούταρχο ως “άρμοστής καὶ διαλλακτής “ δηλαδή ρυθμιστής και συμφιλιοτής. Σκοπός του Αλέξανδρου δεν ήταν να καθυποτάξει τους αλλοεθνείς με τη βία παρόλο που χρησιμοποιούσε τη βία σε όσους δεν έπειθε με το λόγο. Ήθελε να επεκτείνει και να σταθεροποιήσει την κυριαρχία του με ειρηνική ένταξη των φυλών και των λαών που συναντούσε κατά την εκστρατεία του, αλλά και χρήση της δύναμης των όπλων για όσους δεν έπειθε να ενωθούν μαζί του χωρίς αντίσταση. Επιδίωκε να συνενώσει όλους τους ανθρώπους σε ένα κοινό σύνολο, επιδίωξη που φαίνεται από την παρομοίωση “ ὥσπερ ἐν κρατῆρι φιλοτησίῳ μίξας”. Ο ιστορικός επισημαίνει μέσα από το πολυσύνδετο σχήμα “τοὺς βίους καὶ τὰ ἥθη καὶ τοὺς γάμους καὶ τὰς διαίτας” ότι ο Αλέξανδρος ήθελε να δημιουργήσει μια οικουμένη στην οποία όλοι οι πολίτες θα διαθέτουν τον ίδιο τρόπο ζωής και τα ίδια ήθη μέσα από τους μεικτούς γάμους. Ακόμη, ο Αλέξανδρος πρόσταξε τους πολίτες να θεωρούν πατρίδα τους την οικουμένη. Ο μακεδόνας βασιλιάς παρουσιάζεται εδώ σαν να έχει συγκροτήσει ένα πρόγραμμα πολιτισμικής ομογενοποίησης και συγκρητισμού. Ο νέος ελληνικός

κόσμος που προέκυψε από την εκστρατεία του Αλέξανδρου ανέδειξε καινούριες αξίες που υπονόμευσαν τις αξίες των πόλεων κρατών και στο ηθικοπολιτικό επίπεδο, η ηθική του δασκάλου του Αριστοτέλη, αντιστοιχούσε στη μικρή κλίμακα μιας πόλης και όχι στην αναδυόμενη οικουμένη.

B2.

Στα δύο αποσπάσματα του Πλούταρχου “Περὶ Αλεξάνδρου τύχης καὶ ἀρετῆς” και του Μάρκου Αυρήλιου “ Τά εἰς ἑαυτόν” εκφράζονται παρόμοιες αντιλήψεις αναφορικά με τον τρόπο συγκρότησης μιας ανθρώπινης κοινωνίας.

Στο απόσπασμα του Πλουτάρχου γίνεται λόγος για την υπαγωγή των μελών της ιδανικής Πολιτείας Ζήνωνα σε κοινούς νόμους “ὥσπερ ἀγέλης συννόμου νόμῳ κοινῷ συντρεφομένης”. Ο πολίτης παρουσιάζεται ως μέρος που υποτάσσεται στο όλον, το οποίο προηγείται. Αντίστοιχα, ο Μάρκος Αυρήλιος στο παράλληλο κείμενο υποστηρίζει πως το άτομο, ως μέρος ενός συνόλου, υπακούει σε φυσικούς νόμους.

Μία ακόμη ομοιότητα μεταξύ των δύο κειμένων αποτελεί η θεώρηση των πολιτών ως ισότιμων μελών. Συγκεκριμένα, κατά τον Ζήνωνα όλοι οι άνθρωποι θεωρούνται δημότες και πολίτες, τους αναγνωρίζεται ίση υπόσταση, ιδιότητα και αντιμετώπιση μέσα στην πολιτεία. Μάλιστα ο λόγος, η λογική αποτέλεσε το μέσο εφαρμογής αυτής της ιδέας από τον Αλέξανδρο “τῷ λόγῳ τό ἔργον παρέσχεν”. Παρόμοια, ο Μάρκος Αυρήλιος επισημαίνει την καλλιέργεια ήθους στο άτομο, κατάλληλου ώστε να λειτουργεί πρόσφορα μέσα στο κοινωνικό σύνολο στο οποίο ζει και κινείται, τιθασεύοντας τη συμπεριφορά του με τη λογική “ θα κατευθύνω κάθε μου παρόρμηση προς το κοινωνικό συμφέρον”.

B3.

α) ένταση

β) προαιρετική

γ) κράση

δ) πληθυσμού

ε) χρήσης

B4.

1- γ

2- α

3- β

4- α

5- α

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ:

Γ1.

Όσοι εξάλλου είχαν την εξουσία στη Σάμο και κυρίως ο Θρασύβουλος, που είχε πάντα βέβαια την ίδια γνώμη, αφού μετέβαλε την πολιτική κατάσταση (καθεστώς) ώστε να επαναφέρει τον Αλκιβιάδη από την εξορία και τελικά με συνέλευση έπεισε το πλήθος των στρατιωτών και αφού απέδωσαν με ψήφο οι ίδιοι επιστροφή και αμνηστία στον Αλκιβιάδη, αφού έπλευσε προς τον Τισσαφέρνη επανέφερε στη Σάμο τον Αλκιβιάδη, επειδή θεωρούσε μοναδική σωτηρία εάν έφερναν με το μέρος τους τον Τισσαφέρνη απομακρύνοντάς τον από τους Πελοποννησίους.

Γ2.

Ο Αλκιβιάδης στη συνέλευση του λαού μεγαλοποιεί την επιρροή που ασκούσε στον Τισσαφέρνη, με σκοπό να ικανοποιήσει τις πολιτικές του σκοπιμότητες μετά την επιστροφή του από την εξορία. Συγκεκριμένα, επιδίωκε να φοβήσει τους ολιγαρχικούς της Αθήνας “ οί τε οἴκοι τήν ὀλιγαρχίαν ἔχοντες φοβοῖντο” αλλά και για να διαλυθούν οι ολιγαρχικές οργανώσεις στην πατρίδα του “ αἱ ξυνωμοσίαι διαλυθεῖεν”. Ακόμη, επιδίωκε να λάβει περισσότερες πολιτικές τιμές από όσους Αθηναίους βρίσκονταν στη Σάμο αλλά και για να αναταρσθήσουν οι ίδιοι (οι συμπολίτες του) περισσότερο “ ἐπί πλέον θαρσοῖεν”. Τέλος, απέβλεπε στην όσο το δυνατόν μεγαλύτερη συκοφάντηση των αντιπάλων του του Τισσαφέρνη και στην απώλεια των ελπίδων που έτρεφαν.

Γ3α.

πλήθεσι / ιδιαιτέραν, ιδιωτέραν / πλειῖστα / ὑμᾶς αὐτάς / ὑπαρχόντων / ἐλπίδι.

Γ3β.

πέπεικε / έψηφισμένων / πεπλευκώς/ κατήχεν - καταγήοχεν

Γ4α.

τά πράγματα : αντικείμενο στο ρήμα μετέστησε.

ἄδειαν : αντικείμενο άμεσο στη μετοχή ψηφισαμένων.

ώς τόν Τισσαφέρην : εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός κίνησης σε πρόσωπο στο πλεύσας.

έκκλησίας: υποκείμενο στη μετοχή γενομένης (γενική απόλυτος)

τῶν μελλόντων : επιθετική μετοχή ως γενική αντικειμενική στο έλπίδας (υποκείμενο το άρθρο της).

οἱκοι : επιρρηματικός προσδιορισμός στάσης σε τόπο στη μετοχή έχοντες.

τῷ Τισσαφέρνει : ετερόπτωτος ονοματικός προσδιορισμός ως δοτική αντικειμενική στο πολέμιοι.

Γ4. β.

Επιρρηματική χρονική συνημμένη μετοχή με υποκείμενο ό Θρασύβουλος. Τρέπεται σε δευτερεύουσα χρονική πρόταση ως εξής : έπει Θρασύβουλος έπλευσε.

Επιμέλεια απαντήσεων : Λίλα Δημάκη, Χαρά Κοντοσώρου.